

Barcelona 3 de juliol de 1925

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVIII — Número 2417 — 15 cèntims — Atrassats 30

EXCÉS DE ZEL

—Alto! Que portes massa velocitat, noi!

ESTABLIMENTS QUE RECOMANA "L'ESQUELLA"

<p>I. V. E. Bicycletes PLAÇOS · COMPTAT Muntaner, 40 -- Barcelona</p>	<p>HOTEL RESTAURANT * Casa JUAN * Habitacions des de 4 ptes i Pensió amb desdèjuni des de 12 ptes. Grand confort :: Telèfon 2372 A. Rambla Santa Mònica, 21 i 23</p>	<p>Bar Restaurant COSMOS Salonets per a família Plaça del Teatre, 1-Barcelona Telèfon 2794 A</p>	<p>GRAN CAFÈ RESTAURANT ="BARCELONA" Esplèndid local - Tel. 5100 A. Grans Concerts Pl. Universitat, 1 i Corts, 590</p>
<p>Restaurant Maxi'ms <i>Rambla del Mig, 37</i> Des de les 6 fins a la matinada dues orquestres Consumacions des de ptes. 1'50</p>	<p>LA CENTRO AMERICANA Casa especial en Cafès torrats RAMON BARGUÉS Telèfon 1228 A. Pl. Universitat, 3, Barcelona</p>	<p>Si voleu menjar bé, aneu al CAFÈ RESTAURANT "LA VID" E. CARBÓ Aribau, 16 :: Telèfon 3165 A</p>	<p>AU "LION D'OR" Cafè : Restaurant : Atraccions "Diners" a 5 pessetes 2, PLAÇA DEL TEATRE, 2</p>
<p>Grand Liceo CAFÈ RESTAURANT Rbla. del Mig, 3 - Tel. 1420 A. Servei especial a la sortida dels Teatres</p>	<p>Grand Metro Cafè - Restaurant - Billars <i>Pl. de l'Angel - Via Laietana, 23</i> T. 2490 A. Salons per a banquets, casaments i bateigs</p>	<p>Hotel Internacional <i>Rambla del Mig, 1-3</i> Esplèndides habitacions «Grand Confort»</p>	<p>Hotel Marina Servei acurat i econòmic Telèfon 2869 A. :: Plaça del Palau, 10 ::</p>
<p>Mobles-Instal·lacions <i>Salmerón, 75</i> TELEFON 1746 G.</p>	<p>RAVO VERDE EL LICOR MUNDIAL Muntaner, 98</p>		<p>Bazar de la Unión <i>Unió, 3 - Barcelona</i> EFECTES D'ESCRITORI</p>

PATI BLAU
PELAI, 1

TEMPORADA D'ESTIU

LLOC FRESC I ELEGANT

Casa de gran renom pel seu riquíssim café, gelats i refrescos de totes menes. Grandió exit tots els dies del terçet compost pels senyors Escolá, :: :: Tormo i Cáceres :: ::

BICICLETES
Motos
Accesoris i Sports

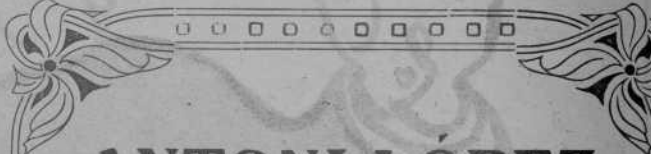
SANROMA
Balma, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

ANTIPALÚDIC ANTIMELITENSIS
L A V E R A N

(A los ocho días)

Cura radical de les Febres palúdiques. Tercianes o Quartianes. Febres de Malta. LAVERAN es ven per totes les Drogueries i Farmàcies.
Per prospectes **Casa Segalá**, Rbla. les Flors, 14-Barcelona.

ANTONI LÓPEZ

IMPRESSOR

Talonaris, Factures,
Targetes de visita,
Memoràndums, Circulars, etc., etcètera.
Treballs de luxe de
: : tota mena : :

Carrer de l'Olm, 8 **BARCELONA**

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

El retorn de la cançó

Al "Eldorado", canta la Turcy... La Turcy! Ara torna consagrada per París i exaltada per literats i periodistes, però abans havia estat consagrada i exaltada per Barcelona. Un dia en Ferràn Bayés, la trobà a Marsella, cantant en un hospital de ferits, durant la guerra, i la contractà per a l'"Alcàzar Español". En aquell públic, tant de districte quint, allavors, debutà, i el seu debut no va plaure an aquella gent feta a la cançó pornogràfica i a les dones d'anques bellugadisses. Però la veu va córrer de què a l'"Alcàzar" hi havia una cantant extraordinària, i tots hi anàrem, en Rusiñol i l'Aguirre, en Sunyer i en Casanovas i la penya de l'Ateneu, i tots els que estimàvem per igual a la França i la cançó de França. La Turcy fou la nostra camarada. En Sunyer li féu el retrat, i tots li dedicàrem proses i versos. Llavors, encara no havíem cregut necessari l'existència d'un cuplet català, però la Turcy hauria pogut fer-lo triomfar, on més calia, en l'entranya del districte quint, amb l'humanitat del districte quint. Hauria estat el cuplet barceloní, com el d'ella és el cuplet parisienc, perquè la Turcy no canta la cançó tradicional francesa, feta d'amor sentimental, o d'amor rialler, sinó la cançó de la *barrière* de París, la cançó negra i tremant dels fora de la llei, o dels fora de la normalitat. El *joli Paris* no ens el porta la Turcy. Amb la seva roba de vellut morat fosc, amb la seva gran flor a la cintura, la Turcy recull tota la passió i tot el vici que no es detura ni davant de la presó, ni davant de l'hospital.

La Turcy, per a nosaltres, constitueix un record de la nostra joventut, potser el record del crepuscle de la nostra joventut. Ella era jova, però nosaltres començàvem els cabells blancs. Han passat deu anys. Els uns han obtingut la fama que dona respectabilitat, els altres es clogueren en la vida domèstica, d'altres marxaren. La guerra fou la nostra darrera exaltació, i la Turcy la darrera dona de cafè-concert que féu aplegar-nos en una llotja, plens de devoció. Quan cantava la *Madelon*, drets, aplaudíem i ens

espurnejaven els ulls.

El dia del seu comiat fou quan en Lluís Capdevila, davant nostre, digué aquella frase seva heroica:

—Portim una altra absenta—digué al cambrer.

—Valdria més que prenguessiu un bistec.

—Què us penseu que m'emborratxo de carn d'olla?—respongué, olímpic, en Capdevila.

Han passat deu anys. Fins en Capdevila té ja una panxeta grotesca.

PARADOX

A CAU D'ORELLA

UN HOME DESGRACIAT

—Sóc molt desgraciat!

—Què dius ara? Per què? Què se t'ha mort algú?

—No, però sóc molt desgraciat!

—Què et passa?

—Que era cinic...

—Home!

—Vull dir aficionat al cinema!

—Ah!

—I encara en sóc, però ja no en puc ésser!

—I això?

—Me l'han tancat!

—...

—Sí, i era molt aficionat al cant, però es veu que no estan per cançons! I m'han deixat mut!

"A LA CÀNDOROSA"

A una important barberia, la barberia d'un centre intel·lectual, encara més important, hi va passar un cas com un cabàs.

Veus ací que en aquest centre tots els socis són savis, fins les tortugues i gats i peixos que hi ha ho són de savis. Com voleu, dones, que no ho siguim els barbers?

Un dia, un dels savis del centre, un americà autèntic, anà a la barberia. L'home es recordà dels barbers del seu país. Uns barbers savis, evidentment, li tallarien el cabell igual.

—*Cómo será, señor*—li digué el barber.

El soci, amb el seu parlar americà, digué:

—*A la candorosa.*

El barber va fer una ganyota. Però, un barber savi no podia ignorar el que és això de tallar el *pele a la candorosa*. L'home lligà el mot *candorosa* amb la infància, i tallà els cabells al bon senyor com els Sants Antonis de les processons de la Barceioneta.

El senyor soci, volem dir el senyor savi, estava llegint un diari. Quan el barber li digué si li estava bé, l'americà, que justament tenia una cabellera i se l'estimava molt, tingué un atac de nervis.

No hi va haver pantuflades perquè el president del centre va fer un sermó filològic a l'americà i el va convèncer que es fes afaitar el cap.

Fogueres

V

ARREPENTIMENT

—Quina misèria d'un quant temps ençà! Ja ho veig: hauré de deixar el culet i dedicar-me a la vida honesta!

FRACAS

—Em sembla que no pescaré pas avui.
Quina solitud.

Nosaltres, en el fons, som un xic amics de la tradició. La tradició, en segons quines coses, ens fa una certa gràcia. Comprenem perfectament que la gent mengi castanyes torrades i panellets a la salut dels morts i en gràcia a què aquests hagin deixat tranquils als vius. Comprenem també que, per Nadal i en honor d'un déu del que tenen una mesquina idea, s'afartin de pollastre amb suc, en sec o guisat de qualsevol altra manera. I comprenem també que per Sant Joan—la nit de Sant Joan, segons uns quants poetes que no surten de nit, és la més lírica de l'any—facin el salvatge encenent focs, coets i petards; menjant coca fòssil i bevent aiguardent de taverna; tocant acordeons, pianets de manubrí o qualsevol altre artefacte de fer venir migranya.

A ciutat la nit de Sant Joan és una cosa veritablement espantosa. La gent corre la pólvora amb una bona fe digna de millor causa. La ciutat fa, més que mai, pudor de pòlvora i de suor. Però an aquestes pudors habituals s'hi ha d'afegir la dels mobles vells cremats, la del fum, la de la pólvora, la de l'aiguardent. El millor és fugir-ne en una nit com aquesta de la ciutat, per molt amics que siguem de la tradició.

El millor es refugiar-se al camp, en qualsevol pagesia, com aquesta en què ens trobem nosaltres, fora poble.

Al cap al tard hi ha hagut al cel, damunt la muntanya, que té un amable perfil de pit de dona, una talladeta de lluna, que és la sindria que mengen els àngels. Després el cel s'ha encès d'esteles que donaven una dolça claror. I la nit s'ha omplert de lleus, gracioses, apagades remors: el croar d'unes granotes; l'estridular persistent, com un sospir inacabable, dels grills; les dues notes úniques de la flauta dels garipaus; el gigolar d'un gos...

L'Antonieta, una minyona com un manyoc de vimets amb faldilla i gipó, ha portat del poble una alfàbrega. Aquesta alfàbrega l'hem posat sobre la taula mentre sopem. I com sopem al mig de l'era, un daurat eixam de petites vòlvores revoloteja entorn del llum.

En havent sopat algú diu:

—Quina llàstima que no encenguem un foc i tirem coets i trons!

Però nosaltres els hem explicat, amb la seriositat que el cas requeria:

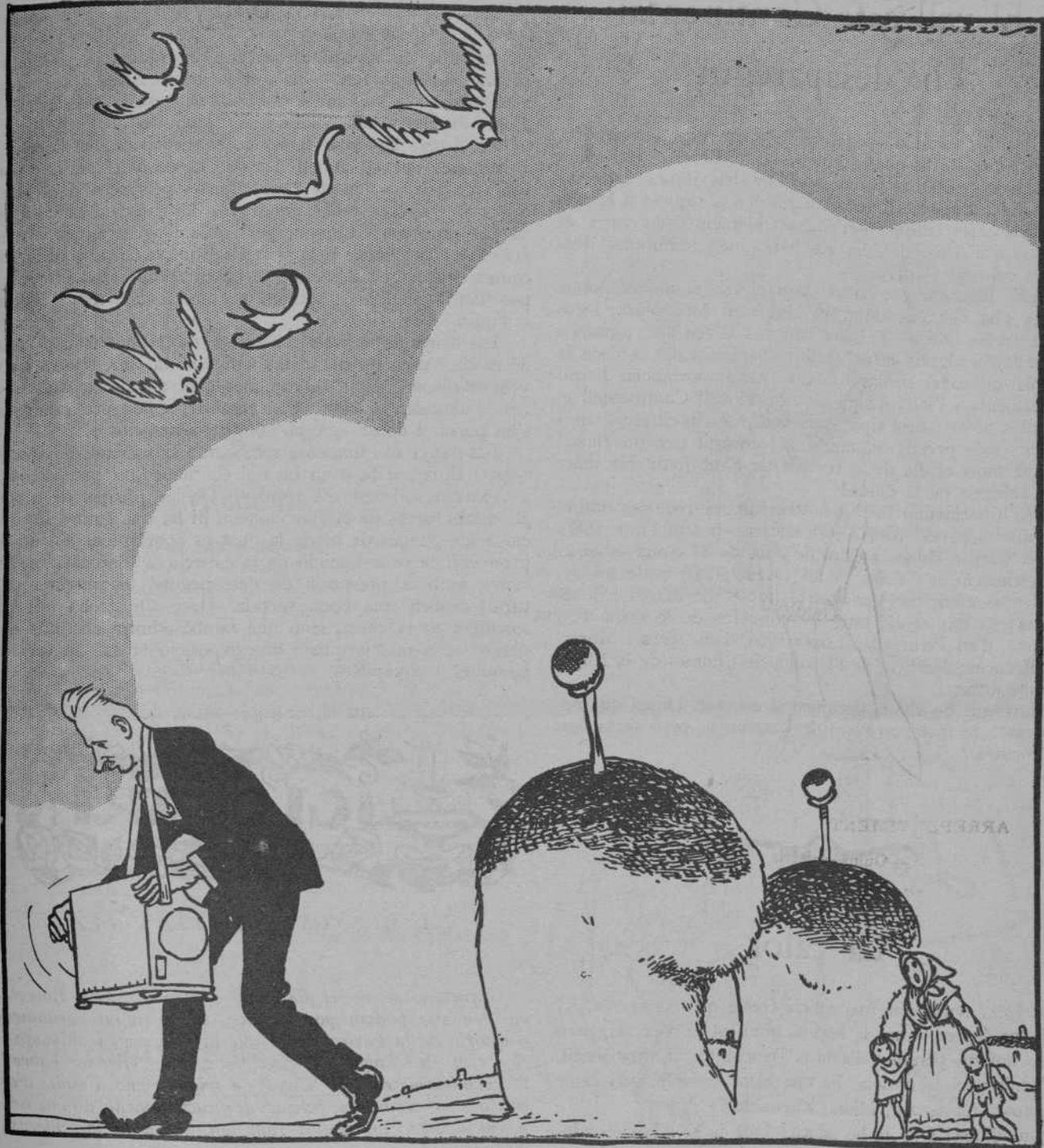
—El foc no s'ha d'encendre mai perquè sí. Uns homes negres que hi han a l'Àfrica abominaven de la Inquisició perquè es menjava els heretges que rostia. Cremar a la gent els semblava immoral. Menjar-se-la, convenientment rostida, no. I aquí no tenim ningú per a rostir.

Es una llàstima!

LLUÍS CAPDEVILA

Aquest número ha passat

per la censura governativa

EN MILLET A MUNTANYA

—La qüestió és fer música, tant a muntanya
com al plal

El vell café Continental ha desaparegut

Els cafès estan de pega. El café era una de les coses més típiques de la nostra ciutat, i un darrera l'altre han anat morint esclafats pel pes de l'or dels Bancs. I degut, sens dubte, a aquesta mort causada per la riquesa a la tradició, els cafès anaren perdent consideració i, en canvi, es posaren a l'ordre del dia els bars, més harmònics dins l'època del luxe i l'or.

Però, naturalment, ha fet tant el ric, el nostre poble, que ja s'ha vist que no n'era tant com feia veure, i començaren les fallides d'alguns bancs. I al seu lloc, tornaren a instal·lar-hi alguns cafès. Amb la naixença del café de la Rambla, els cafès tornaren a guanyar importància. I ara, precisament, a l'inici d'aquesta alça, el vell Continental, el café més nostre, més típic, més bell, més intel·lectual, més popular, més prestigiós, també és absorbit per un Banc!

I ha mort el dia de la revetlla de Sant Joan. Ha mort entre l'alegria de la diada!

Vell Continental de les nostres amors i de les amors dels nostres pares! Morts jove encara—nascut l'any 1889, fill del senyor Ribas, mestre de l'art de la cuina—i quan més estimació se't tenia. A les teves taules, amic nostre, s'havien assentat tots els nostres homes de lletres i de la pintura; tu has sentit totes les conveses de la colla d'en Guimerà, d'en Peius, d'en López-Picó, d'en Serra i Moret, d'en Francesc Matheu, de l'Utrillo, dels homes de la Lliga, de tants altres...

Morts ple de vigor, Continental estimat. Diuen que renaixeràs a la mateixa Plaça de Catalunya, però seràs ben bé el mateix?

La calor

Senyors, avui tenim una notícia fresca que donar-vos. Es a dir, no és tan fresca la notícia, sinó tot el contrari, però en les nostres paraules d'avui la frescor té un altre sentit.

Veu's aquí la notícia. Fa una calor terrible, una calor espantosa, repugnant, idiota, inaguantable.

Què diuen? Què ja ho sabien? Què ja se n'havien adonat? Però, en canvi, no n'havien protestat, i s'aguantaven amb una covardia ignominiosa. Ho comprenem perfectament: fa molta por la calor! Molta!

A nosaltres, però, no ens en fa gens de por la calor. No ens en fa res de por. I escrivim aquestes ratlles perquè ja n'estem tips de la calor, perquè ja n'estem fins al cap d'amunt, perquè no podem dir fava—i qui diu fava diu un altre llegum qualsevol—perquè no podem respirar, perquè ens ofeguem. Prou! Prou calor!

Algú dirà: Però si ara tot just comença!

A nosaltres, en canvi, ens sembla que ja dura massa, que fa anys que dura! I no volem que duri més.

Els banys

Amb la calor, han tornat els banys de mar. Amb la revetlla de Sant Joan—dia que la gent es llença a l'aigua a eixugar-se la suor de tota la nit de gatzara—els establiments de banys han començat a omplir-se.

Els banys són una de les coses més pensades de Déu. Inventades per ell aquell dia que es posà a caminar per sobre l'aigua, han estat perfeccionats pels seus deixebles, els quals trobaren més còmode, útil i refrescant nadar que no pas caminar. Caminant per sobre l'aigua només es refrescaven les plantes dels peus i s'esquitxaven una mica les cames fins a genoll. Avui, ja no hi ha ningú que camini per damunt del mar, tothom prefereix submergir-se dins el líquid.

Els banys de mar estan a l'abast de tothom; s'han posat de moda. Aneu un dia a uns banys de la Barceloneta i els veureu plens que no hi cap més gent a l'aigua. Més que res, hi abunden els casats i les casades; la lleugeresa de roba s'ho porta. I consti que no som gens maliciosos.

Els banys són una cosa semblant a la societat de Xauxa—país situat, si fa o no fa, i si els mapes no ens enreden, a l'extrem sud-oest d'Europa—. De les platges de moda als establiments de la Barceloneta, hi ha una gran diferència, i les platges de moda la gent es coneix massa i no té prou èxit la promiscuïció de la carn; a la Barceloneta, en canvi, amb la presència de desconeguts, els instints naturals troben una bona sortida. Hom s'hi troba bé; no solament es refresca, sinó que també admira costums del temps de la matriarquia i una exposició vivent de formes boniques i envejables.

LA "MONYOS" NOVA I LA VELLA

I

Aquest clement—el pintoresc—no ens manca a Barcelona. No ens podem pas queixar. Hem tingut—ornament magnífic de la nostra ciutat que la feia viva i animada—el "Noi de Tona", l'"Era bo", en "Girona pobre", l'"Escudellmetro", el "Cayo", d'origen romà, i molts d'altres que no recordem, perquè, desgraciadament, no ens hem pogut dedicar an aquest ram tan útil a la idiosincrasia d'una ciutat.

Encara en queden, afortunadament, de tipus pintorescos: encara tenim aquell aragonès del barret tort, petit com una llentilla que escandalitza els carrers explicant-nos, cantant, que és del Hoyo, que es del Hoyo. Encara tenim el "Simpàtic", que té un cap d'apòstol nòmada i aficionat al mam. Encara tenim aquell incommensurable "Artículos numerados", que és un il·luminat de l'Aritmètica, un màrtir de la numerologia. L'"Artículos numerados", senyors, no s'acaba mai!

I tenim, encara—i que Déu Nostre Senyor ens la conservi molts anys—a "La Monyos", crec Lola Vega per a servir-los. "La Monyos" és una flor de carrer, han dit alguns. Ca! Una flor és poc, senyors. No s'han de regatejar els clo-

gis quan són merescuts! "La Monyos" no és una flor: és una toia, és un parc, un jardí, que com els autèntics parques y jardines, és propiedad de todos los ciudadanos.

Perquè "La Monyos" ja no es perteneix, ja és un xic de tots nosaltres, ja és de tots: és de tots perquè és de la ciutat. Es com un monument amb cames, que salta, corre, balla, canta, i s'enfloc a amb flors de segona o tercera mà, amb cintes que han perdut el color i tot el que temen per perdre.

El seu pas fa florir un somriure en tots els llavis. No s'enfada amb ningú, ni amb el que la insulta. Es d'una tranquil·litat a prova, d'una tranquil·litat seràfica. Sant Francesc d'Assís devia ésser com "La Monyos".

Ara a "La Monyos" li ha sortit una competidora: una estrangera que corre els carrers de Barcelona armada d'un cabàs i un bastó.

Però això mereix capítol apart. Ja en parlarem la setmana entrant.

VIRAI

Moment

Ara sóc boig; aquest moment
sóc embriac; he begut massa.
Miro i remiro entre la gent
i no conec l'amic que passa.

L'amic que passa se'n fa cas;
diu: "Ha begut una miqueta massa"
ell sí que em veu, jo no el veig pas,
i ell fa com qui no em veu i passa.

Pobres mortals! no som res més que bojós,
bevem per a ofegar el dolor;
busquem uns llavis rojos
per a calmar l'amargantor.

Pobres mortals! no som res més que bojós
i els més conscients, potser és el que beu massa
i no s'adona ni dels llavis rojos
ni de l'amic que passa.

SALVADOR PERARNAU

Un home de 151 anys

Ens hem enterat per alguna revista gràfica que existeix al món un home de 151 anys. Diuen que és un kurd anomenat Kora Agha.

Ja estan ben bé de broma! 151, com qui no diu res. El millor dia ens diran que hi ha un home de 300 anys. Fins ara ens pensàvem que l'home més vell era aquell turc retratat a la porta d'una granja del carrer d'Avinyó, que gràcies ha haver pres sempre *yoghourt* ha arribat als 117 anys. Ha arribat a aquesta edat, però no n'ha passat. S'ha quedat plantat als 117.

Es veu que ha arribat un moment que l'home ha cregut necessari amagar-se anys, com aquelles solterones que es planten als quaranta. Com s'explicaria, sinó, que a la porta de la granja, cada any, el dia del seu aniversari, no possessin un any més al seu turc? Fa molts anys que aquell senyor en té 117.

Però ara ens surten amb el kurd de 151. Aquest, al contrari del del *yoghourt*, li convé afegir-se'n. Cadascú sap les seves necessitats. Pel retrat que hem vist, l'home no aparenta més de 70. Potser se n'afegeix 70 més per

tenir una popularitat mundial? Potser per guanyar prestigi entre les dones? Anem a saber. Per arribar als 151 anys cal que hom s'injecti glàndules de mico. I en el temps que Kora Agha començava a ésser vell encara no s'havia inventat aquest tractament; potser encara s'havien d'inventar els micos.

APRECIACIONS

- Noi, sembles el kaiser!
- Es que ens volen militaritzar!

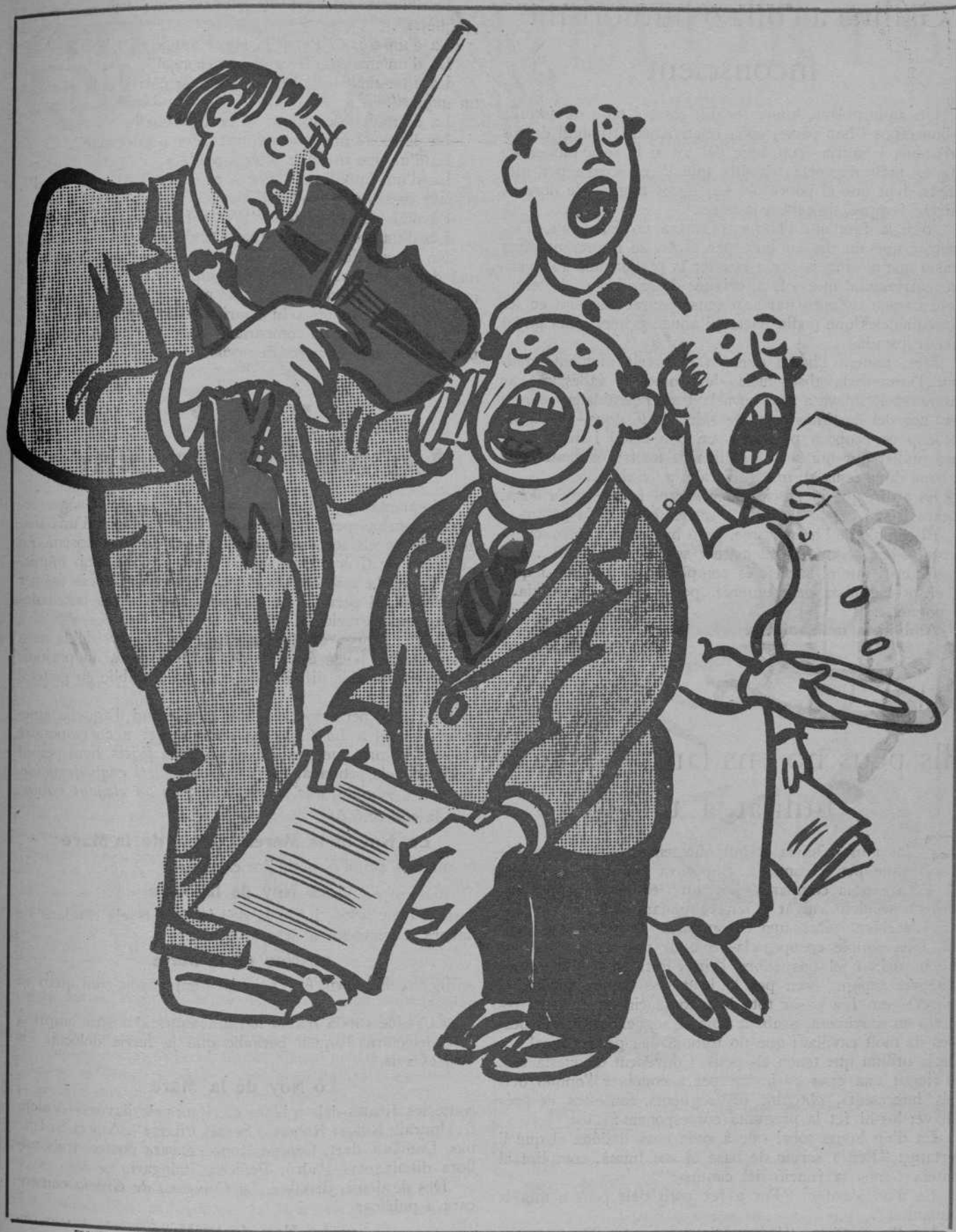
Trás

ELS CAMPIONS

—Ara per a entrenar nos haurem de fer d'esmolet!

ELS COMPETIDORS

—Si volem seguir fent música com fins ara, haurem de fer el cec pels carrers de la ciutat.

Gallina a l'olla o humorisme inconscient

Un amic nostre, home senzill, casat i pare de família—bon espòs i bon pare—vivía relativament tranquil de cos i d'ànima i hauria estat feliç del tot si la seva muller no hagués patit de certa malaltia que la corsecava per moments, fent que el pobre del seu marit tingués de dormir, gairebé sempre, de cara a la paret.

Amb la fam que l'home traginava no és, doncs, d'estranyar que un dia en què, per atzar, se li presentà una ocasió que ni pintada per a satisfer la perllongada abstinència matrimonial que sofria, caigués desseguida en la temptació i tractés d'aprofitar-se'n sense pensar sisquera en les conseqüències que podia portar-li aquell primer mancament a la fe jurada.

Mes, tement l'home que, en el precís moment—malgrat l'esmentada abstinència—les forces li fallessin—car l'alimentació anava a casa seva bon xic descuidada, sempre per mor del llastimós estat de salut de la dona—la vigília del cop es proposà prendre's un bon caldo i manà a la seva muller que matés una gallina de les tres o quatre que la bona dona tenia en una gàbia allà a l'eixida...

Es a dir, que inconscientment, ultra faltar-li a la dona, encara li féu pagar el "pato", o més ben dit, la gallina...

El comble de l'humorisme, però humorisme inconscient, perquè—ben segur—ni ell mateix se'n donà compte...

I constí que el succeït és completament autèntic i que, si el protagonista se n'enterés, potser ens atunyiria... si pogués...

Amb això, muixoni...

FIDEL GRIFOL

Els peus no ens fan la mateixa utilitat a tots

Fins ahir m'havia cregut que teníem els peus només que per a caminar. Suposava que aquesta opinió meua la compartia junt amb els restants mortals, però un accident vulgar m'ha fet mudar totalment de pensar. L'accident? Res, una ensopegada. Ja veuen si és senzill. Una simple ensopegada—que de pas sia dit, de poc em fa deixar el nas sobre l'empedrat, cosa que només m'hauria sapigut greu per lo brut que hauria quedat, el pobret!—em féu posar tota la maquinària de la meua reflexió en moviment, acabant amb la següent deducció després de molt cavillar: que no tothom deu pensar igual sobre la utilitat que tenen els peus. Convençut d'aquesta raó, he tingut una gran curiositat per a conèixer l'opinió dels més interessats, obtenint les següents contestes després d'haver-los-hi fet la pregunta corresponent:

La d'un home sobri que a cada cosa li dóna el que li pertany: "Per a servir de base al cos humà, complint al mateix temps la funció del caminar".

La d'un sabater: "Per a fer patir dels peus a tota la humanitat".

La d'un callista: "Per a guanyar-me la vida curant—o fent-ho veure—els mals que ocasiona el sabater".

La d'un ximple que no és preocupat: "Doncs per... perquè sí".

La d'un coix: "Per a la meua desgràcia".

La d'un manco: "Per al meu consol".

La d'un sablista: "Per a apretar a córrer a la vista de un anglès".

La de molts escriptors: "Per a pensar".

La de molts més governants: "Per a governar".

La d'un que té auto: "Per a res".

La d'un futbolista: "Per a aconseguir el meu ideal". (Donar cosses a una pilota).

La d'un alt personatge: "Per a ficar-los a la galleda."

I la d'un porc: "Per a que se me'ls mengin els homes".

No he vacillat en barrejar l'opinió d'aquest digne animal de quatre peus amb la dels altres de dos, perquè em mereix un profund respecte que per a molts d'aquests últims no tinc. Quants n'hi haurien, dels abans anomenats, que no resistirien una comparació—amb desventatge segura per a ells—amb els porcs de veritat!

Jo

Lo Noy de la Mare

Cinquanta quatre anys *La Campana de Gràcia* ha estat sempre el periòdic del poble. Ella recolleix d'una manera festiva els sentiments democràtics de casa nostra. *La Campana de Gràcia* és esperada cada setmana amb inquietud, és llegida amb fruïció. *La Campana de Gràcia* és, per excel·lència, el periòdic de Catalunya. Les seves batallades són agudes i gracioses.

Però, fa prop de dos anys ha perdut part de la seva amenitat. No podia ésser d'altra manera. Ara, un periòdic polític té una vida difícil. Els lectors i el públic en general se'n fa càrrec.

Per això, per a tornar-li tota la plenitud d'aquella amenitat que cal a *La Campana* i també per a correspondre als seus lectors, que tots li han continuat fidels, hem pensat publicar cada setmana, en forma de fulletí enquadernable, en quatre pàgines, que formarà després un elegant volum, tota la col·lecció de

Lo Noy de la Mare. Lo Noy de la Mare

és un dels primers periòdics catalans.

Lo Noy de la Mare

sortí a l'any 1866, i fou la delícia de tots els catalans de llavors. Certament, a desgrat dels anys,

Lo Noy de la Mare

no ha envellit. Avui és tan jovial i enjogassat com quan va néixer.

El poble català d'avui agrairà aquesta nostra empresa i es delectarà d'aquell periòdic que ja havia delectat els nostres avis.

Lo Noy de la Mare

conté les firmes dels millors escriptors de llavors—Valentí Almirall, Robert Robert, "Serafi Pitarra", Albert S. Llanas, Damàs Calvet, Conrad Roure, encara nostre, i els millors dibuixants—Padró, Pellicer, Puiggari.

Des de demà, dissabte, *La Campana de Gràcia* començarà a publicar

Lo Noy de la Mare

No deixeu de comprar *La Campana de Gràcia*.

DEPORTS

NATACIO

C. N. Barcelona - Rari Nautes, de Milà

BARCELONA..

Veient Nadie sabe lo que que quiere, o el bailarín y el trabajador, última obra del senyor Benavente, no comprenem com el senyor Benavente s'ha pogut crear un prestigi en la dramàtica espanyola.

Nadie sabe lo que quiere...ni el senyor Benavente. Aquesta última obra, literàriament, no té altra valor que el de les historietes d'una moral estúpida i poca-solta d'alguns llibres per a la mainada.

Els personatges de Benavente—en la majoria de les seves obres, o gairebé en totes—no fan més que parlar. Com parlen els personatges d'en Benavente! No callen mai!

Se'ns dirà: també parlen els de Bernard Shaw, els de Lenormand.. Però els de Bernard Shaw, els de Lenormand, diuen coses interessants. Diuen coses interessants els de Benavente? No, decididament, no. El que diuen els personatges de Benavente ho hem llegit en totes les revistes il·lustrades, en tots els fulls de calendari, en tots els llibres de Para no aburrirse en el viaje. Ademés, en gairebé totes les comèdies d'en Benavente, la comèdia en si segueix una trajectòria tortuosa, vacil·lant.

Es tot el que se'ns ocorreix d'aquesta última obra del senyor Benavente, que ha interpretat meravellosament la companyia Díaz-Artigas.

ROMEA

S'ha acabat la temporada oficial de teatre català que, aquesta vegada, ha sigut bastant profitosa. No s'ha abusat de les traduccions com en temporades passades, cosa que sempre és perjudicial a la producció catalana. S'ha cuidat tot el que s'ha pogut la misse en scene—cosa a la que comencem a donar importància, perquè en té de debò—, s'ha procurat, i s'ha lograt, cal dir-ho, que la companyia estés formada pels més discrets elements, pels més estudiosos, del nostre teatre. S'ha interpretat i s'ha representat molt bé a Shakespeare. S'han estrenat obres de la importància de Miquel Auclair, Enric IV, Fidelitat i Les noies enamorades.

No ens podem queixar d'aquesta temporada de teatre català, no. Així sigui la del proper setembre.

ESPAÑOL

També aquests simpàtics actors d'aquest teatre han tancat les seves portes. Perquè el teatre Espanyol ja és el teatre d'en Santpere. Aquests actors que treballant en català omplen un teatre de la cabuda de l'Espanyol, mereixen tota la nostra estimació, tot el nostre respecte. Es clar que el gènere a què habitualment es dediquen no es massa estimable ni respectuós. Però sempre surt una obra d'una valor més alt, més noble.

Aquest any l'obra ha sigut La vida no és nostra, de l'Enric Lluelles, que ha sigut l'obra d'èxit de la temporada. Val a dir que aquest èxit ha sigut merescudíssim.

I res més per avui.

Ah! ens en descuidàvem: la companyia Guerrero Mendoza, en vista de l'èxit obtingut, que ha sigut dels que fan època, diuen que plega demà passat.

Cada cosa en el seu temps, així és que això de refrescar una mica no va del tot malament.

Per exemple, el millor dia, dels dos que el Barcelona celebrà festival amb els italians, fou el diumenge; una vegada o altra havíem d'ésser esportius. Tips d'aigua de la piscina, té, a la sortida, com que de tant mirar ja havíem après de nedar, va caure aigua a tort i a dret, i era bo de veure com tots plegats nedaven pel mig d'aquells carres de la Barceloneta tan concorreguts.

De totes maneres, això no treu que ens haguéssim diver-

SENYORS D'ARA

—Dius que hem de sortir, Miquelet?
Què et sembla que faci, rentar-me les mans o posar-me els guants?

BOB

tit en la vetllada que ens donaren el Rari Nautes, de Milà, i el Club Natació Barcelona. Potser, potser, ens va agradar un xic més que el dia següent, sobretot les nedadores—també hi havia nedadores—, que semblava com si tinguessin més bon humor o més elasticitat, o el que es vulgui; el cas és que l'exhibició dels estils del segon dia, per a nosaltres va fer figa. Volem dir que n'han d'aprendre una mica més.

Després, el nedadors italians no són tan famosos com deien; sempre s'acostuma a exagerar un xic la nota. Els nostres se'ls passaven per la pedra que donava bo de veure. El segon dia, però, no tant. I això que un individu, pel que es veu molt enterrat de la matèria, que teniem al costat, assegurava formalment que els nostres waterpolistes clavarien una pallissa als italians. Tantmateix els nostres devien tenir empeny de fer-lo quedar malament. Valgui la bona voluntat.

* * *

Les proves donaren els resultats següents:

Primer dia:

Els 400 metres estil lliure, els va guanyar Valle, del Rari, en 6 minuts i 19 segons. Els 66 metres debutants, en Muntal, en 48 segons. Els 100 metres estil lliure, hi varen fer figa els italians, guanyant-los Pinillo en 1 minut, 8 segons 6/10. Els 100 metres ower senzill, Lué, del Rari, que se'ls va empassar en 1 minut 22 segons. De salts n'hi varen haver de totes menes, els 50 metres femenina, foren molt divertits, sobretot ja ens agradava més de veure els participants. Els 200 metres relleus els varen guanyar els de casa, en 2 minuts 28 segons 1/10. El water-polo, sense pretensions, els vàrem guanyar per sis goals a quatre.

L'ESPORT I LA TRANQUILITAT

—Què vols que et digui? Pretereixo qualsevol vehicle, encara que sigui un carretó. Tot menys un Studebaker!

Segon dia:

Valle, del Rari, va guanyar els 500 metres, en 8 minuts, 15 segons; l'Artal, els 33 metres infantils, en 24 segons 4/10; en Panza (el nom no fa la cosa), del Rari, se n'endugué els 100 metres braça de pit, en 1 m. 35 s. 6/10; els dos equips del Barcelona eclipsaren al del Rari en els 250 metres relleus, en 2 minuts 39 segons el primer arribat; les exhibicions femenines de crawl, braça i ower senzill i doble no ens satisfieren: seria que estàvem distrets...; els salts ens feren badallar un xic, i finalment, el water-polo, fou una batalla campal o naval... Se ho varen partir com a bons germans: tres goals cadascú i bon profit.

REM

Campionats de Catalunya

Això dels Campionats és una febre; quan ja estàvem fins al coll dels de futbol, que deixen a un home completament aclaparat, i ens pensàvem estar tranquils, té, ara se'ns presenten els de rem. Es clar, però, que aquests, en l'època que correm ja són un xic més agradables, perquè les coses de mar a l'estiu són les que tenen més sortida. No en dubtem gens.

Aquesta vegada, per als campionats de iols a dos i a quatre ens han fet anar a Tarragona, o més ben dit—i això és un dir—i allò va ésser cosa bona, ja que el campionat dels de quatre fou dels més disputats que s'han vist i guanyà, o quedà campió, el Club Nàutic de Tarragona, que féu el recorregut en nou minuts i 1 segon. Després seguiren els del Club de Mar.

El Club Marítim, per no ésser menys, també volgué ésser campió i tot solet, sense tenir ningú que li fes ombra, anà corrent la prova de iols a dos; quedà campió, ningú li podia prendre encara que s'ho hagués pres més a la fresca.

En resum, una festa molt divertida. Nosaltres hi tornariem...

FUTBOL

Diumenge i dilluns hi varen haver partits de tota mena i per tots els gustos. Es clar que aquests partits, el repòrter bona fe els ha nomenat de clausura de temporada; diem això, perquè amb tota seguretat diumenge que ve s'obrirà una altra temporada: la d'estiu, i això que segons la "Nacional" no es pot jugar en aquesta època. Es farà el que es podrà.

A València hi va jugar l'Espanyol, que se'n va endur un empat a un goal i una panadera per dos goals.

A Reus l'Europa féu de les seves, guanyant al Deportiu per 3 a 0 i 4 a 3.

A Múrcia, el Badalona hi empatà dos partits a 5 i a 1 goal.

A Girona, el Júpiter hi empatà a 1 goal i el Terrassa fou obsequiat amb 4 goals.

A Sabadell l'Atlètic i el Terrassa empataren a un.

I a Barcelona, el Sans va guanyar al Gràcia per 2 a 1.

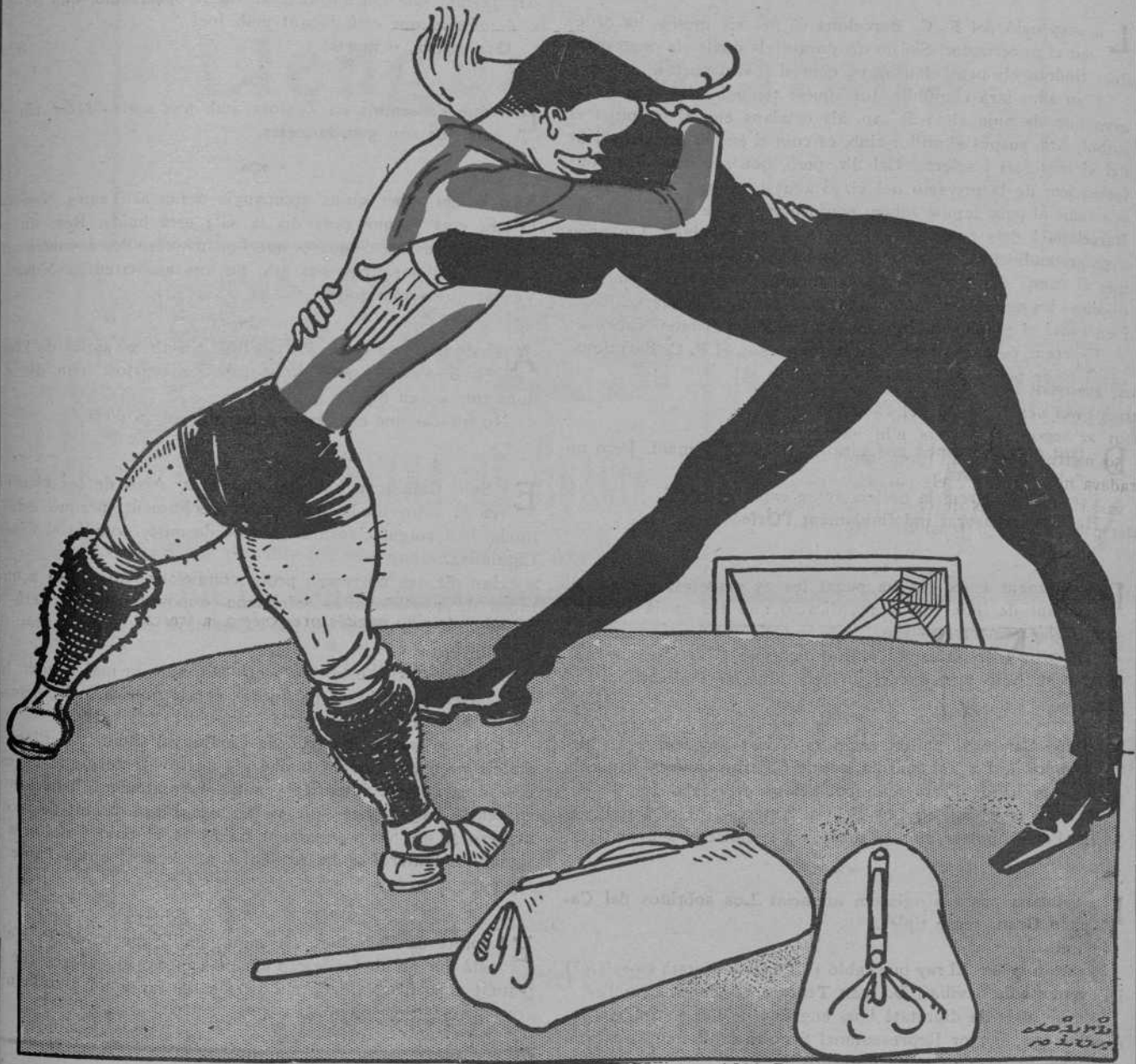
El Martinenc al mateix Gràcia, per 3 a 1 i el Júpiter i l'Ilu ro empataren a cap goal.

Res, que per clausura, l'activitat fou poca.

El uruguais a Barcelona

Si la notícia es confirma, la qual cosa ignorem en el moment d'escriure aquestes ratlles, demà passat i el diumenge, dia 12, l'Europa jugarà contra els uruguais, que vénen amb un munt de reforços.

S'hi haurà d'anar, no hi ha més!

LA TRISTA ACTUALITAT

- Ai, Millet!
- Ai, Samitier!
- Paciència, que amb paciència tot s'arregla!

La suspensió del **F. C. Barcelona** és per sis mesos, ha ordenat el governador. Sis mesos durant els quals els onze jugadors tindran els peus clausurats, com si fossin portes.

Com s'ho farà el públic, tot aquest temps? Així com hi ha gent que els puja el vi al cap, als catalans ens hi ha pujat el futbol. Ara, suspès el millor club, és com si ens haguessin privat del vi més fort i selecte. Cal dir, però, que així com ens conformariem de la privació del vi, si aquest vi dués un perjudici econòmic al país, també sabem conformar-nos de la clausura del **Barcelona** i dels peus dels jugadors. S'ho mereixen. On aneu a parar, amb el que han fet!!! Si el governador ha manifestat que al camp s'hi trobaven 14.000 ànimes i que foren comptadíssimes les que escoltaren amb el respecte degut la Marxa Reial, i en canvi el públic era francament hostil a l'Himne Nacional!

Esperem, però, que amb aquests sis mesos, el **F. C. Barcelona**, canviarà de pensar. Llavors serà un club sà!

De tant en tant, també ens escau parlar seriosament. Però no en volem abusar.

Per això, donarem la notícia sense cap comentari.

Ha estat clausurat indefinidament l'Orfeó Català.

Don Clement Guix ens ha pagat les 75 pessetes, import del sobrant de línies de la rectificació que ens envià i vàrem publicar la setmana passada.

Les hem entregades a l'entitat benèfica "La Casa de Família", que amb tant encert dirigeix Mossèn Pedregosa.

Per tot Catalunya falten regidors. Aviat llegirem a les demandes de **La Vanguardia**, anuncis oferint càrrecs d'aquesta mena, a preus mòdics i amb condicions especials.

Ara, és la seva, senyors Febrer Sistachs i Dr. Turell, de Sarrià. Potser, potser, fins es tornarà a admetre el senyor Guix.

La setmana passada veïrem anunciat **Los sobrinos del Capitàn Gran**, sense tiples.

Carail...

I encara veiem **El rey que rabió** (!!) a les societats morals (?) i **El verdugo de Sevilla** i **D. Juan Tenorio**, als centres catòlics.

Un xic més de dignitat! Una engruna de llei contra els lladres literaris, senyor Representant! Seguirà molt temps, encara, no havent-hi res més que "borregos"?

Són molts els carrers que el seus veïns no volen celebrar la festa anyal.

També es diu que si s'obliga a un envelat que es fa el mes vinent, certa fórmula deixarà d'aixecar-se a fi de no causar transtorns als veïns.

Ens sembla que ens agradarà.

Es bo recordar aquella espístola d'Horaci:

Jo vull cantar als Atrides;

jo vull a Cadmos cantar,

però als regidors males-pates

d'aquests no en vull parlar.

El simpàtic Ros i Güell ha emprès una tournée per Catalunya, amb el propòsit de donar a conèixer la revista **Films**, en la qual hi entren devassalls de llum, de música, de decoracions transparents, inventades per ell, i de xicotes maques que et deixen bocabadat.

I jo que em creia que en Ros no havia trencat mai cap plat ni cap olla, amb aquella cara de frare de la tropa que té! Ara resulta que viu entregat al **Ligth Spectàculo**, que és com si diguéssim que està jugant amb foc!

O tēpora, o moris!

En què s'assembla en Zamora amb uns sostenidors? En què tots dos són guarda-metes.

No volem saber quina companyia actua al Teatre Novetats. El cert és que cada dia la sala està buida. Res, un èxit dels més grossos, d'aquests que fan història. Per a contribuir a aquest èxit, nosaltres, per ara, no ens acostarem a Novetats. Veritat que serem sols?

Això de la pilota és un joc perillós. Nosaltres, amics de l'ordre i a fi d'evitar goals inesperats i disgustos, hem dit a la dona que no en tirés a l'olla.

No fos cas que ens fessin estar mig-any a dieta.

El Saló Catalunya ha estat clausurat. Això de les clausures és la gran moda. Per això, precisament, perquè està de moda, han volgut clausurar un lloc de moda com és el Cinema Catalunya.

Han dit que no reunia prou condicions—no sabem a quina mena de condicions es refereixen—suposem que no serà per condicions acústiques. El Saló Catalunya es va inaugurar farà uns dotze anys.

Els espectacles estan de pega; ara, són un mal negoci. N'hi ha d'haver per tothom: pel futbol, per la música, pel cinema...; només hi falten, ara, els toros.

I ja que parlem del Saló de Catalunya, situat a la Plaça del mateix nom, notifiquem també als nostres lectors que ha estat desestimat aquell interdicte contra l'Ajuntament demanant la suspensió de les obres que es fan a la Plaça davant de la casa número 3, que és precisament on hi ha el Saló Catalunya; el signat de l'interdicte ha presentat un recurs contra l'aute del jutge que l'ha desestimat.

El comte de Pedralbes, altrament dit Francesc de P. Nebot, està que no hi veu de cap ull. Buscant aquells arbres que han plantat a la Plaça de Catalunya n'hi entraren un a cada ull, i ara l'oculista no els troba.

ACABA DE POSAR-SE A LA VENDA

Ortografia Catalana

per

Pompeu Fabra

Preu 1 pesseta

Nova Edició

Les cent millors poesies

DE LA

Llengua Catalana

TRIADES PER
ERNEST MOLINÉ I BRASÉS
UN VOLUM DE 304 PLANES
2 PESSETES

LA CAMPANA DE GRACIA.

Publica des de demà, dissabte fulletí enquadernable de l'antic setmanari

LO NOY DE LA MARE

(La Barcelona de l'any 1860)

Cada setmana 4 planes, o sigui un número sencer de

LO NOY DE LA MARE

No deixeu de comprar demà, dissabte, i cada setmana

LA CAMPANA DE GRACIA

DOCTOR COCQUELET

LA SALUD POR LA RESPIRACION

EN EL NIÑO

Un tomo, 4 pesetas

LA SALUD POR LA RESPIRACION

EN EL ADULTO

Un tomo, 4 pesetas

VOLTAIRE

Crítica Religiosa	Un tomo	3 pesetas
Crítica Religiosa	(2.º serie) Un tomo	3 »
Burlas y Sátiras	Un tomo	3 »

ACABA DE PUBLICARSE

DICCIONARIO DE LA LENGUA CASTELLANA

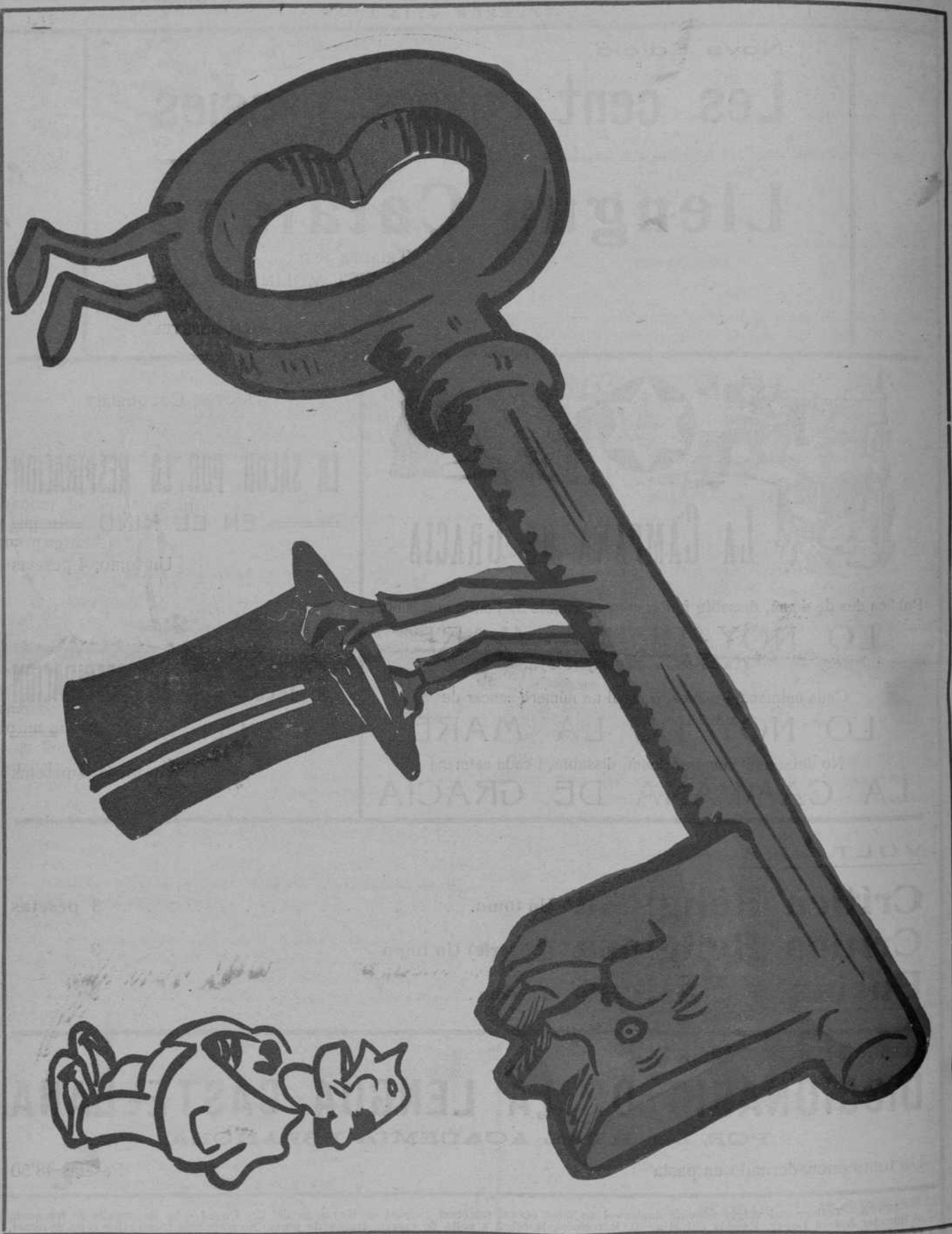
POR LA REAL ACADEMIA ESPAÑOLA

Un tomo encuadernado en pasta

Pesetas 48'50

NOTA.—Tot hom qui vulgui adquirir qualsevol de "dites" obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, ademés, 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls hi otorguen rebaixes.

TAFANERIES

-I què? Penses continuar les visites?